

vertoont aan de uiteinden der beide dekschilden een verheven korreltje of bultje. Onder de massa *Cryptophagus dentatus* Herbst en *subfumatus* Kr. vond ik ook verscheidene *C. scanicus* L. var. *patruelis* Sturm.

Enicmus minutus L. komt in allerlei kleuren voor, van stroogeel tot dof zwart. Het mocht mij niet gelukken, ofschoon ik exx. van den heer Gerhardt uit Liegnitz ontving, zijn *E. anthracinus* Mannh. verschillend te vinden van den zoo zeer varieerenden *minutus*. Ik geloof eerder met Ganglbauer, dat wij slechts met eene variëteit te doen hebben.

Lathridius Bergrothi Reitt. en *Atomaria munda* Er. zijn minder talrijk, maar komen toch nog al voor.

Een unicum bleef het ex. van *Holoparamecus Ragusae* Reitt, en wel curieus mag het genoemd worden, dat ik van Dr. Everts, die gaarne het inlandsche ex. bezat, in ruil daarvoor ontving een bij Reitter gekocht voorwerp met het etiket «Niederlande.» Waar is dat dier van daan? Uit België was de soort door Reitter vermeld.

Orthoperus punctum Marsh. komt ook in verschillende kleurvariëteiten voor, van blinkend zwart tot lichtbruin.

Sporadisch schijnt ook op schimmel te leven *Omalium depressum* Grav. en *Hypocyptus ovulum* Heer. Misschien jagen die op de larven der andere soorten.

Silvanus bilentatus F. is met *Mycetaea hirta* Marsh. de meest voorkomende soort, maar de eerste is veel constanter van kleur en erg breekbaar, zoodat in spiritus dikwijls de kop loslaat.

Laatst ving ik terzelfder plaatse *Corticaria fulva* Com. en *C. serrata* Payk., blijkbaar ook schimmeldieren.

A. F. A. LEESBERG.

De rupsen van *Acronieta psi* L. en *tridens* Schiff.

In den voorzomer van 1904 vond ik in de duinen bij Bloemendaal een wijfje eener *Acronieta*, die ik meende voor *Acr. psi* L. te mogen houden, wat later bleek juist te zijn. Dat de determinatie onder voorbehoud geschiedde, zal ieder Lepidopteroloog begrijpen, daar de imagines der beide soorten, welke namen boven deze mededeeling staan, niet zelden zooveel overeenkomst vertoonen, dat

men omtrent de soort in twijfel blijft. Wel is er, naar analogie van uit de rups gekweekte exemplaren, reden, om de meer blauwgrijze voorwerpen tot *Acr. psi*, de meer roodgrijze tot *Acr. tridens* te rekenen, doch een kenmerk, dat met zekerheid de soorten doet onderscheiden, is nog niet ontdekt. Zeer leerzame beschouwingen over de kenmerken der twee soorten geeft Tutt in zijn werk «The British Noctuae and their Varieties», Vol. I, p. 17, en zelfs gaat de heer Chapman, aan wiens ondervindingen Tutt zijne mededeelingen in deze in hoofdzaak ontleent, zoo ver, te beweren, dat als iemand een voorwerp van de eene soort tusschen een aantal van de andere plaatst, men dit exemplaar er dadelijk uit herkennen kan; doch wanneer men dan verder leest en kennis neemt van de omschrijving der kenmerken, welke beslissend zouden zijn, dan ontwaart men, dat ook hier «het eene noodige» nog niet gevonden is.

In de hoop, later eens naar anatomische verschillen te kunnen zoeken, b.v. in de geslachtsorganen, nam ik mij voor, van deze gelegenheid gebruik te maken, om een groot aantal voorwerpen van den gevangen moedervlinder te kweken, wat dan ook uitmuntend gelukte. Het dier legde weldra eene groote menigte eieren, waaruit spoedig de rupsjes voor den dag kwamen. Deze nu gaven mij aanleiding tot het schrijven dezer regelen. In het jonge diertje zou men niet licht de rups van *Acr. psi*, want die soort bleek het later te zijn, herkennen. Het rupsje is nl. eerst vuilgeel met vier zwartachtige dwarsbanden over het lichaam. Later breidt zich de donkere kleur in de zijden uit, terwijl zij op den rug afneemt, waardoor de lichte gedeelten aldaar elkander meer en meer naderen en eindelijk samensmelten. Zoo ontstaat de zoo kenmerkende breede lichtgele rugstreep. Na de hoeveelste vervelling het definitieve type verkregen is, heb ik tot mijn leedwezen niet genoteerd.

Toen nu de *Acr. psi*-rupsjes nog in de eerste en tweede huid waren, vond ik in mijn tuin op een berk rupsjes, die ik dadelijk als die van *Acr. tridens* herkende. Vermoedelijk waren ze slechts eens verveld, doch het type was hier reeds hetzelfde als dat van de volwassen rups. Dit nu trof mij, daar het dus bleek, dat, natuurlijk behoudens details, het typische kleed der volwassen rups bij *Acr.*

tridens eerder bereikt is dan bij *Acr. psi*. Vergelijkende waarnemingen op dit gebied zijn o.a. gedaan bij *Chaerocampa elpenor* L. en *Metopsilus porcellus* L. Mijne waarnemingen betreffende beide *Acronica's* zijn echter nog zeer onvolledig, zoodat ik die later, door beide soorten gelijktijdig uit het ei te kweken, hoop voort te zetten.

Een paar verdere ondervindingen, die ik bij deze *psi*-cultuur, die een paar honderd exemplaren omvatte, opleed, mogen hier nog vermeld worden. Zoo bleek 't mij, dat allerongunstigste levensomstandigheden soms met het grootste succes worden doorgemaakt. Toen de rupsen toch meerendeels volwassen waren, ging ik juist de stad voor geruimen tijd verlaten. Daar het medenemen van eene zoo groote hoeveelheid eigenaardige bezwaren meebracht en de dieren nog slechts een paar dagen voedsel zouden behoeven, plaatste ik ze in eene zeer groote blikken trommel, die ik volstopte met berketakken, waarmede ik ook deze soort kweekte. Verder voegde ik er eene menigte stukken insectenturf bij en . . . sloot de trommel. Ruim eene maand later in de stad teruggekeerd, opende ik die; de eerste aanblik was niet aanmoedigend; er was niets anders te zien dan schimmel, terwijl eene allesbehalve aangename lucht mij te gemoet kwam! Van het voedsel waren alleen nog de takken over; de bladeren waren alle opgegeten. De ontelbare excrementen, die overal aanwezig waren, waren beschimmeld, doch de turf was niet aangetast. Doode rupsen vond ik er geene enkele — alle waren in de turf gekropen en uitstekend verpopt. En van die poppen was reeds een gedeelte uitgekomen! In de volgende dagen kwamen nog een aantal exemplaren uit, doch de kleinste helft bleef liggen en zal dus niet voor het voorjaar 1905 den vlinder leveren. Of de in den zomer 1904 uitgekomen voorwerpen geslachtelijk volkomen ontwikkeld zijn, hoop ik eerlang te onderzoeken; een groot aantal werd in alcohol bewaard. Dit met het oog op de vraag, of men werkelijk van twee generaties mag spreken, dan wel of een deel eener eenige generatie vroeg uitkomt en een deel laat, waarbij dan alleen dat laatste deel voor de voortplanting waarde heeft.
